

Janina Dydowiczowa

Sesja naukowa Bibliotekarzy Poznania i województwa poznańskiego z okazji 50 rocznicy Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich

Zeszyty Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.
Biblioteka 8, 3-12

1969

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

CZĘŚĆ I. AKTUALNA PROBLEMATYKA BIBLIOTEKARSTWA
W WIELKOPOLSCE

Janina D y d o w i c z o w a

SESJA NAUKOWA BIBLIOTEKARZY POZNANIA
I WOJEWÓDZTWA POZNAŃSKIEGO
Z OKAZJI 50 ROCZNICY
STOWARZYSZENIA BIBLIOTEKARZY POLSKICH

W dniach 4 i 5 kwietnia 1968 roku odbyła się w Poznaniu, w Sali Wielkiej Pałacu Kultury przy ul. Czerwonej Armii, Sesja Naukowa Bibliotekarzy Poznania i województwa poznańskiego. Sesja zorganizowana została z okazji 50-letniej rocznicy Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich przez Zarząd Okręgu SBP Poznań-miasto i Poznań - województwo, przy współudziale Wydziału Kultury Rady Narodowej miasta Poznania oraz Wydziału Kultury Wojewódzkiej Rady Narodowej.

Sesja pomyślana została jako pierwszy Zjazd Bibliotekarzy miasta i regionu, który powinien zapoczątkować serię roboczych spotkań, mających na celu publiczne przedyskutowanie w gronie zainteresowanych osób najistotniejszych problemów nurtujących środowisko bibliotekarzy, działających w Poznaniu i województwie poznańskim.

Dwudniowy program Sesji, obok części oficjalnej, podczas której nastąpiło odczytanie nazwisk zasłużonych bi-

bliotekarzy, którym przyznano odznaczenia i nagrody, wypełniły specjalistyczne referaty oraz dyskusja nad nimi. Poza tym w ramach Sesji otwarto w Bibliotece Głównej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza (ul. Ratajczaka 38/40) wystawę na temat: Bibliotekarstwo poznańskie.

W Sesji uczestniczyło 394 bibliotekarzy reprezentujących wszystkie typy bibliotek z terenu Poznania i województwa poznańskiego.

Obrady Sesji otworzył przewodniczący Okręgu SBP Poznań-miasto doc. dr Stanisław Kubiak, dyrektor Biblioteki Głównej UAM. Witając zebranych bibliotekarzy, w krótkich słowach określił dotychczasową rolę Stowarzyszenia w środowisku oraz serdecznie powitał przybyłych na otwarcie Sesji gości: kierownika Wydziału Propagandy KW PZPR mgra Aleksandra Anholzera, zastępcę Przewodniczącego Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej mgra Tadeusza Kwaśniewskiego, Dyrektora Biblioteki Narodowej w Warszawie dra Witolda Stankiewicza, zastępcę Kuratora Okręgu Poznańskiego mgra Jana Bartkowiaka.

Po odczytaniu depeesz z życzeniami z okazji Sesji przewodniczący Zarządu SBP miasta Poznania przeczytał listę osób, którym Prezydium Rady Narodowej miasta Poznania przyznało złotą Honorową Odznakę miasta Poznania oraz nazwiska bibliotekarzy, którzy otrzymali nagrody pieniężne. Złotą Honorową Odznakę miasta Poznania otrzymali: mgr Zofia Brasse, mgr Kazimierz Ewicz, mgr Janina Marcinkiewicz, mgr Maria Plewkiewiczowa, mgr Witold Pawlikowski, doc. dr Stefan Weyman, kol. Melania Mroczkowska. Nagrody

pieniężne przyznano kol.kol.: Stefanowi Bozowskiemu, Zbigniewowi Dąbrowskiemu, Irenie Jaraczewskiej, Lechowi Pawlakowi, Jerzemu Poprawskiemu, Julianowi Smóleckiemu oraz Zofii Wieczorek.

W związku z tym, że Sesja odbywała się w okresie ogólnokrajowej dyskusji związanej z zajęciami marcowymi na Uniwersytecie Warszawskim, bibliotekarze Poznania i województwa poznańskiego zebrani na Sesji naukowej postanowili w trudnej dla naszego kraju sytuacji politycznej wyrazić swoje stanowisko, deklarujące poparcie dla polityki partii i jej przywódcy Władysława Gomułki. Zebrani na Sesji bibliotekarze jednogłośnie zaaprobowali tekst następującej rezolucji: "My, bibliotekarze bibliotek Poznania i województwa poznańskiego, zgromadzeni na Sesji Naukowej z okazji 50-lecia Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w dniu 4 kwietnia 1968 r., postanawiamy co następuje:Przyłączamy się do tez zawartych w przemówieniu pierwszego Sekretarza KC PZPR Władysława Gomułki, w którym piętnuje nacjonalizm syjonistyczny i reakcyjną politykę skierowaną w jedność narodu polskiego. Jako bibliotekarze - pracownicy frontu kulturalnego, czujemy się w obowiązku zdecydowanie potępić te elementy, które wspierane przez określone ośrodki reakcyjne i syjonistyczne, usiłujące zakłócić realizację polityki kulturalnej władzy ludowej, godzą w spokój i dobro naszej Ojczyzny.

Coroczne wielomilionowe dotacje na biblioteki, których jesteśmy pracownikami, świadczą między innymi wymownie o trosce jaką partia i władza ludowa otaczają rozwój kultury, nauki i oświaty w naszym kraju.

Z pełnym zaufaniem odnosimy się do poczynąń Partii i władzy ludowej, zmierzających do całkowitego wyjaśnienia przyczyn ostatnich wydarzeń oraz stworzenia warunków dla uniemożliwienia powtórzenia się podobnej sytuacji w przyszłości.

Pragniemy naszą postawą w pracy wychowawczej prowadzonej za pośrednictwem książki przyczynić się do wychowania licznych rzesz naszych czytelników w duchu patriotyzmu i oddania sprawie budowy socjalizmu^m.

W imieniu gości zabrał głos dyrektor Archiwum Państwowego miasta Poznania i województwa Poznańskiego mgr Czesław Skopowski oraz dyrektor Biblioteki Narodowej w Warszawie dr Witold Stankiewicz, który, przekazując życzenia owocnych obrad i pozdrowienia dla uczestników Sesji od grona pracowników Biblioteki Narodowej, podkreślił dużą rolę bibliotekarstwa poznańskiego, które zdołało wypracować u siebie różnorodne i skuteczne formy działania, rozbudowało sieć bibliotek publicznych, włączyło się aktywnie do przebudowy w duchu socjalizmu oraz rozwoju kultury, nauki i oświaty polskiej.

Po wypowiedziach gości odczytano telegramy nadesłane na ręce Prezydium Sesji z okazji odbywających się obrad.

Poza częścią oficjalną, program pierwszego dnia Sesji obejmował: referat doc. dra Stanisława Kubiaka na temat: Bibliotekarstwo w życiu oświatowo-kulturalnym miasta Poznania; po południu otwarcie i zwiedzanie wystawy w Bibliotece Głównej UAM pod tytułem: Bibliotekarstwo poznańskie. Przewodnictwo w tym dniu objął przewodniczący Zarzą-

du Okręgu Poznań - województwo mgr Franciszek Łozowski, dyrektor Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Poznaniu.

Referat docenta S. Kubiaka, w zwięzły sposób nakreślający historyczny rozwój bibliotek miasta Poznania, zwrócił uwagę na doniosłą rolę bibliotekarstwa w dobie współczesnej oraz sprecyzował zadania jakie winny realizować biblioteki, by mogły w pełni uczestniczyć w intensywnym rozwoju oświaty, kultury i nauki (pełne teksty referatów wygłoszonych podczas Sesji, zostały powielone i doręczone wszystkim uczestnikom obrad).

Po odczycie docenta S. Kubiaka, Przewodniczący Sesji otworzył dyskusję. W dyskusji wysunięto między innymi problemy związane z działalnością informacyjno-bibliograficzną (W. Pawlikowski), zagadnienia związane z gromadzeniem, opracowaniem i udostępnianiem zbiorów, problem współpracy bibliotek także w zakresie prac naukowo-badawczych (B. Świdorski), postulowano wydanie biuletynu nabytków zagranicznych oraz zainteresowanie się dokonaniem przedruku wielu pozycji wyczerpanych (Z. Skorupska). Doc. Weyman poruszył problem wychowawczej i kulturalno-oświatowej roli bibliotek i bibliotekarzy oraz ich wpływu na wychowanie młodzieży. Podkreślił konieczność ogólnego poinformowania bibliotekarzy o podejmowanych pracach naukowo-badawczych z zakresu bibliotekoznawstwa, zwrócił uwagę na pracę Komisji Koordynacyjnej, do której, jego zdaniem, powinni zostać dokooptowani przedstawiciele różnych dziedzin wiedzy. Doc. Weyman postulował konieczność wprowadzenia w szybszym tempie ulepszeń technicznych do prac bibliotecznych.

Wagę szkolenia zatrudnionych w bibliotekach pracowników podkreśliła w dyskusji mgr Z. Brasse. Zwróciła ona szczególnie uwagę na szkolenie w zakresie katalogowania.

W godzinach popołudniowych pierwszego dnia Sesji nastąpiło w Bibliotece Głównej UAM otwarcie ekspozycji obrazującej rozwój bibliotekarstwa poznańskiego. Otwarcia wystawy dokonał dyrektor Biblioteki Głównej UAM doc. dr Stanisław Kubiak, a następnie zastępca przewodniczącego Prezydium Rady Narodowej miasta Poznania mgr Władysława Klawiter wręczyła wyróżnionym pracownikom bibliotek Złote Honorowe Odznaki miasta Poznania, przyznane przez władze naszego miasta. Przy okazji mgr W. Klawiterowa złożyła w imieniu Prezydium Rady Narodowej Miasta Poznania wszystkim bibliotekarzom gratulacje i życzenia dalszej owocnej pracy. W imieniu odznaczonych podziękował za wyróżnienie mgr Witold Pawlikowski.

W drugim dniu obrad Sesji przewodniczył doc. dr Stefan Weyman, dyrektor Biblioteki Kórnickiej. Na jego wniosek zebrani uczcili minutą ciszy pamięć niedawno zmarłego dyrektora Departamentu Bibliotek Ministerstwa Kultury i Sztuki - mgra Czesława Koziola.

Jako pierwszy w tym dniu wygłosił referat mgr Franciszek Łozowski, dyrektor Biblioteki Wojewódzkiej w Poznaniu. Referent przedstawił problemy czytelnictwa w okręgu konińskim. O wyborze tego tematu zdecydował fakt, iż w związku z intensywnymi procesami industrializacji zachodzącymi w omawianym okręgu, obserwuje się tam wiele poważnych zmian także w dziedzinie kultury, które domagają

się oddzielnego potraktowania. Zjawiska te wydają się na tyle ważne, że warto było zainteresować nimi całe środowisko biblioteczne. Problem rozwoju bibliotek i czytelnictwa w okręgu konińskim omawiany już był w ramach Komisji Koordynacyjnej dla Spraw Upowszechniania Kultury (1965), organizowano też narady bibliotekarzy sieci publicznej i związkowej celem omówienia czytelnictwa w interesującym regionie. W Koninie odbyła się też w listopadzie 1965 roku ogólnopolska konferencja na temat problemów kultury i wypoczynku ludności w rejonie uprzemysławianym. Referat nawiązując do dorobku konferencji konińskiej, ukazał aktualne problemy czytelnictwa na tle innych przejawów życia kulturalnego.

Drugi w tym dniu referat wygłosił mgr Jan Waliński, dyrektor Biblioteki Głównej Akademii Medycznej w Poznaniu. Referat ten przygotowany wspólnie z mgrem Kazimierzem Ewiczem, wicedyrektorem Biblioteki Miejskiej im. Edwarda Raczyńskiego, zobrazował w skrócie osiągnięcia poznańskiego środowiska bibliotekarskiego w dziedzinie czytelnictwa oraz dał próbę wytyczenia dróg rozwoju w tej dziedzinie na najbliższą przyszłość.

Autorzy przeanalizowali w referacie problem udostępniania zbiorów bibliotecznych w bibliotekach powszechnych i naukowych.

Po wysłuchaniu referatów rozpoczęła się dyskusja nad тезami postawionymi przez referentów w obydwóch prelekcjach.

Kolejni dyskutanci wypowiedzieli się na temat bibliotek

szkolnych (L. Pawlak), udostępniania zbiorów (W. Posadzy). Kolega Kuraś (bibliotekarz z Wierpofamy) zwrócił uwagę na problemy i trudności bibliotek fachowych oraz branżowych ośrodków informacji. Pani J. Gruss zabrała głos na temat współpracy bibliotek w zakresie gromadzenia, a mgr M. Walażyńska poruszyła problematykę charakterystyczną dla bibliotek pedagogicznych. Dyskutantka postulowała podjęcie, w szerszym niż dotąd zakresie, badań nad oddziaływaniem książki na czytelnika. Doc. Świderski zaproponował opracowanie stanu czytelnictwa w województwie poznańskim, mgr Mężyński mówił na temat znaczenia i obecnej działalności Biblioteki PAN w Kórniku, a mgr A. Szeptycka poruszyła problemy i trudności największej biblioteki fachowej w Poznaniu - Biblioteki Głównej Politechniki Poznańskiej. Uzupełnieniem tej wypowiedzi było wystąpienie mgra Andrzeja Boguckiego, który zwrócił uwagę na działalność wydawniczą prowadzoną przez Bibliotekę Główną Politechniki Poznańskiej. Mgr Ożarzewska podkreśliła konieczność położenia większego nacisku na dobór książek dla bibliotek szkolnych i to w kierunku szerszego niż dotychczas wprowadzenia do tychże księgozbiorów książki technicznej i popularnonaukowej z zakresu wiedzy ścisłej.

Wicedyrektor Z. Wieczorek w wypowiedzi swej zajęła się przede wszystkim problematyką bibliotek powszechnych i ich rolą jako warsztatu pracy naukowej studentów zaocznych.

Na zakończenie obrad Komisja Wnioskowa działająca podczas obydwóch dni Sesji w składzie: przewodniczący - mgr Witold Pawlikowski, członkowie: mgr Janina Kurkówna, mgr

Kazimiera Przybylska, mgr Leon Pawlak, mgr Wanda Parkasiewicz, Zofia Wieczorek, przedłożyła zebranych bibliotekarzom do akceptacji wnioski sprecyzowane w referatach wysunięte w toku dyskusji i obrad, względnie złożone na ręce Komisji w wyraźnej formie dezyderatów. Podajemy je na zakończenie niniejszego sprawozdania w całości, bowiem stanowią one niejako wytyczne dla dalszej działalności Stowarzyszenia Bibliotekarzy w naszym środowisku, a równocześnie zawarte są w nich najistotniejsze problemy nurtujące aktualnie bibliotekarzy Poznania i województwa. Wnioski te dotyczą czterech zasadniczych problemów: badań księgoznawczych, informacji, ogólnej organizacji bibliotecznej oraz działalności Komisji Koordynacyjnej.

Wnioski z dziedziny badań księgoznawczych:

1. O podjęcie badań nad tajną i konspiracyjną działalnością bibliotekarzy poznańskich w okresie okupacji.
2. O ustalenie kompetencji a następnie koordynację badań w regionie miasta i województwa nad zagadnieniami: czytelnictwa i recepcji treści książki.

Wnioski z dziedziny informacji:

1. O zorganizowanie jednolitego dla miasta Poznania a następnie dla województwa systemu informacji.
2. Rozważenie możliwości usprawnienia informacji prospektywnej, większe urealnienie zapowiedzi, ulepszenie treści adnotacji.
3. Rozważenie możliwości częstszego publikowania wykazu nabytków zagranicznych, w miarę możliwości adnotowanych chociażby spisem treści.

Wnioski z dziedziny ogólnej organizacji bibliotecznej:

1. Wniosek o kontynuowanie starań o budowę magazynu składnicy dla druków rządziej wykorzystywanych.

2. Wniosek o kontynuowanie starań o uruchomienie w Poznaniu zakładu introligatorskiego przeznaczonego wyłącznie na zaspakajanie potrzeb bibliotek poznańskich.

3. Podjęcie starań o usprawnienie statystyki bibliotecznej przez ustalenie jednolitej jednostki statystycznej, ujednoczenie formy sprawozdań liczbowych bibliotecznych.

4. Kontynuowanie koordynacji polityki gromadzenia zbiorów w bibliotekach miasta Poznania.

5. Wniosek o zbadanie możliwości usprawnienia wypożyczeń międzybibliotecznych na terenie miasta i województwa.

Wnioski dotyczące działalności Komisji Koordynacyjnej:

1. Wniosek o częstsze zwoływanie sesji naukowych bibliotekarzy regionu poznańskiego.

2. Wniosek o utworzenie w ramach Komisji Koordynacyjnej następujących podkomisji: a) dla selekcji druków zbędnych, b) dla współpracy bibliotek miasta z ośrodkami dokumentacji i informacji naukowej, technicznej i ekonomicznej.

3. Wniosek o ustalenie współpracy między bibliotekami publicznymi miasta a bibliotekami szkolnymi szkół zawodowych.